

Projekty PALMIF ověřovaly nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

Alena Kazdová

Koncem listopadu 2002 se v Brně uskutečnila celostátní konference hodnotící 10 let programu PALMIF (Pro - Active Labour Market Intervention Fund – Aktivní opatření trhu práce) v ČR. Pod názvem Projekty PALMIF – jejich přínos a možnosti dalšího využití ji pořádalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a Národní vzdělávací fond, dva partneři, kteří se od roku 1992 na realizaci a monitorování projektů PALMIF společně podíleli.

Konference se věnovala zkušenostem těch, kdo projekty v konkrétních regionech realizovali. Vystoupili na ní projektoví manažeři PALMIF úřadů práce z celé republiky a realizátoři konkrétních projektů – podniky, vzdělávací, zdravotnické a sociální instituce, neziskové organizace a další.

V průběhu trvání programu PALMIF bylo realizováno 219 projektů, z toho 192 v České republice a 27 ve Slovenské republice. Celkem bylo v rámci programu PALMIF vytvořeno 3 593 nových pracovních míst, přeškoleny a rekvalifikovány 20 638 osob a v České republice bylo do projektů PALMIF v období 10 let investováno 6 510 832 EUR.

„V programu PALMIF mají velký význam zejména dvě věci,“ říká Ing. Jan Kasnar, CSc., vrchní ředitel Správy služeb zaměstnanosti MPSV ČR. „Za prvé, že se pomocí programu PALMIF a jeho projektů podařilo odzkoušet různé netradiční nástroje politiky zaměstnanosti, které nejsou uvedeny v zákoně. V průběhu programu PALMIF se pilotně odzkoušely a postupně se dostávají do legislativy. Dnes už jsou některé z těchto nástrojů zapracovány do tzv. euronovely, která byla přijata Parlamentem v roce 2001, a současně se dostávají do zákonné úpravy zákona o zaměstnanosti, která by měla být do 31. března 2003 v parafovaném znění předložena vládě. A za druhé program PALMIF naučil úřady práce jinému způsobu práce, než je obvyklý v aktivní politice zaměstnanosti. Naučil je aktivněji přistupovat ke spolupráci s řadou různých a často rozhodujících subjektů, které mají na trhu práce co mluvit do politiky zaměstnanosti. Naučil je provádět výběr těch nejvhodnějších adeptů pro realizaci projektů.“

Podporované projekty PALMIF byly dvojího druhu: lokální – s územní působností jednoho okresu, a projekty nadregionální experimentální, jejichž působnost zahrnovala minimálně území tří okresů. Podle typu projektu byly také projekty financovány – maximální výše podpory pro lokální projekt byla 50 000 EUR, pro nadregionální 150 000 EUR. Na realizaci lokálních projektů se podílelo 22 úřadů práce.

Charakteristickým rysem projektů PALMIF je jejich zaměření na nejrůznější problémy trhu práce, např. na uplatnění nezaměstnaných absolventů škol zdravotně handicapovaných občanů, žen po mateřské dovolené, dlouhodobě evidovaných uchazečů o práci atd. V programu PALMIF se zpracovávaly a ověřovaly nové metody a postupy pro řešení problémů zaměstnanosti znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce – bilanční diagnostika, ergodiagnostika, nové školící a rekvalifikační programy apod.

Podniky a projekty

Některé projekty PALMIF měly pozitivní dopad na rozvoj podniku. Jedním z příkladů, na němž to lze ilustrovat, je případ výrobního družstva Sněžka Náchod, o

němž na konferenci hovořil předseda jeho představenstva Ing. Miloslav Čermák. Dnes družstvo zaměstnává 500 zaměstnanců ve čtyřech závodech východočeského kraje. Před 5 lety jich bylo ani ne tři sta. Dnes Sněžka Náchod dosahuje obrátu 650 miliónů Kč, v roce 1997 to bylo 81 miliónů. Přitom 85 % dnešního obrátu je exportováno do zemí EU.

A jak to dokázali?. Po sametové revoluci družstvo hledalo nový výrobní program, založený na principu „Just in time“. Zvolili výrobu opěrek hlav pro Škodu Vrchlabí. Někdy v té době se poprvé dozvěděli o projektech PALMIF. Zpracovali podnikatelský záměr, projekt ve výběru uspěl a díky tomu vybudovali ve Sněžce Náchod 24 nových pracovních míst a naučili šičky vyrábět kvalitní výrobky. Tehdy vytvořená pracovní místa existují dodnes. O 4 roky později v druhém projektu bylo vytvořeno dalších 30 nových pracovních míst a dva roky nato zase v projektu PALMIF vzniklo ještě 67 míst. Celkem družstvo obdrželo dotaci z fondu PALMIF třikrát v celkové výši 130 000 EUR.

Ing. Čermák se zmínil i o problému, který se u školených osob objevoval. Během trvání posledního projektu (21 měsíců) prošlo zácvikem 192 pracovníků, z nichž 67 jich pracuje v družstvu dodnes. „Záměr projektu byl splněn, i když téměř dvě třetiny přijatých pracovníků zácvik nedokončilo. Ukázalo se, že ochota učit se něco nového, není u každého tak silná, aby překonal prvotní nesnáze spojené se zácvikem. V rámci regionu však projekt zcela jistě přispěl ke snížení procenta nezaměstnaných v okrese Náchod,“ uvedl Ing. M. Čermák.

PALMIF byl jeden z prvních programů evropského typu u nás a byl úspěšný. „Předností programu PALMIF byla právě možnost rychle reagovat na měnící se podmínky na regionálních trzích práce, hledat a ověřovat nová opatření a nástroje na podporu zaměstnanosti, a tak doplňovat účinnost státní aktivní politiky zaměstnanosti,“ říká Ing. Václav Brož z Národního vzdělávacího fondu, vedoucí programu PALMIF. „Tomuto programu se podařilo přenést finanční pomoc EU přímo do okresů a na konkrétní projekty s konkrétními cíli a výstupy. Zároveň se zdokonalovaly způsoby výběru projektů, jejich řízení, financování, monitorování i kontroly a stále ve větší míře se přenášely přímo na okresní úroveň. Jsem přesvědčen o tom, že PALMIF je dobrým základem pro další spolupráci v sektoru rozvoje lidských zdrojů v rámci přípravy na vstup do EU a využívání Evropského sociálního fondu.“